

Roekeloos gedrag

Frank Brokken is security manager bij het RC. Met het instellen van deze functie probeert de RUG het 'security bewustzijn' bij de gebruikers van de universitaire ICT-voorzieningen te bevorderen. In zijn column houdt Frank ons op de hoogte van de stand van zaken met betrekking tot zijn missie.

Met grote snelheid bewoog de zwarte auto zich door het drukke verkeer. De chauffeur had kennelijk geen boodschap aan de medeweggebruikers: hij negeerde alle stoplichten en verkeersborden en haalde roekeloos ter linker- en rechterzijde in. Hij presteerde het zelfs zo nu en dan de stoep als extra rijbaan te gebruiken, waardoor de voetgangers gedwongen werden door middel van een noodsprong het vege lijf te redden.

Het onvermijdelijke moest gebeuren. Na zich een paar kilometers op volstrekt onverantwoorde wijze in het verkeer te hebben misdragen, boorde de auto zich in de etalage van een porseleinwinkel waarmee een einde kwam aan niet alleen een bonte verzameling porseleinen serviesstukken, maar ook aan de auto.

Handig hulpmiddel

De politie was snel ter plekke en nam de bestuurder mee voor verhoor, die overigens tot ieders verbazing vrijwel ongeschonden uit het wrak van zijn auto kon stappen en niet eens erg aangeslagen leek.

Gevraagd naar het waarom van zijn onbehoor-

lijk rijgedrag antwoordde de man "Ach, dat is niet mijn verantwoordelijkheid: als de auto het maar doet – en dat is de verantwoordelijkheid van mijn leasebedrijf – dan heb ik lak aan hoe het verder gaat met mijn auto en wat mijn medeweggebruikers van mijn rijgedrag vinden. De auto moet het doen, dat is het enige belangrijke voor mij en de overheid moet er maar voor zorgen dat de wegen beschikbaar zijn; dat is niet mijn verantwoordelijkheid, tenslotte".

De agent die het proces-verbaal opmaakte, wist niet wat hij hoorde. Diens verbazing steeg tot ongekende hoogte toen de chauffeur bovendien verklaarde verder geen boodschap te hebben aan verzekeringspremies en aan reparatiekosten. Hij droeg overigens ook nooit veiligheidsgordels: veel te lastig bij zijn werk, dat nou eenmaal vereiste dat hij op veel verschillende locaties moest zijn en dus heel vaak in en uit moest stappen.

Daarnaast wist hij te melden dat zijn auto het afgelopen jaar ook al zes keer was gebruikt voor joyriding en dat het bij die gelegenheden diverse malen was voorgekomen dat dossiers van het bedrijf waar hij voor werkte uit de auto waren gestolen.

Ja, hij had dan wel aangifte gedaan, want dat moest nou eenmaal van zijn baas, maar eigenlijk vond hij dat toch allemaal maar flauwekul. Z'n auto was tenslotte niets meer dan een handig hulpmiddel en als de technische dienst er nou maar voor zorgt dat het ding werkt, dan kan hij tenminste z'n werk doen. Nee, hij deed zijn auto eigenlijk nooit op slot. Er zat immers toch niks van waarde in? Ach, die paar dossiers zo nu en dan...

User friendly?

De meeste lezers zullen het met mij eens zijn dat iemand die zich zoals de chauffeur in bovenstaand verhaal in het verkeer begeeft, het verdient dat zijn rijbewijs wordt ingenomen. Maar er zijn interessante parallellen met de wijze waarop vaak over computers wordt gesproken. Bij veel computergebruikers leeft de idee dat 'de computer het maar moet doen', en dat 'de technici' de eventuele problemen maar moeten oplossen (daar zijn ze toch voor?).

En als je computer al door een virus wordt besmet, dan installeren we gewoon het besturingssysteem opnieuw. Dat we zelf mede verantwoordelijk zijn voor het wel en wee van onze computer ontsnapt dan voor het gemak even aan onze aandacht. Zou dat nou worden bedoeld met *user friendly*? Aan de technische voorwaarden voor normaal gebruik kan helemaal zijn voldaan, maar wanneer de gebruiker alle waarschuwingen in de wind slaat, helpen die technische voorzieningen ook niet.

Nou is een auto een tamelijk complexe machine. Maar misschien met uitzondering van de situaties dat hij door joyriders wordt misbruikt, hebben we als chauffeur doorgaans een goed idee wat ermee zou kunnen gebeuren. De *situ-*

ational awareness van de doorsnee chauffeur is zeker redelijk te noemen. Met computers is dat veel minder het geval.

Onlangs vroeg ik een groep Nuffic-studenten wie er allemaal de systeem-logs van hun computers inspecteerde en wie er gebruik maakte van goede databeveiligingsprocedures. Geen van de deelnemers deed aan log-inspectie of databeveiliging. Maar alle deelnemers wisten van het bestaan van systeem-logs en databeveiligingsmethoden.

Zou die situatie binnen de RUG nou zo veel anders zijn?

Computer in het verkeer

Onbekend maakt onbemind, en waarschijnlijk wil uiteindelijk niemand zich op IT-gebied zo onverantwoord opstellen als de roekeloze chauffeur in het verkeer. Maar computers en computerbeveiliging zijn mogelijk toch iets complexer

dan het gebruik van de auto in het verkeer. Maar is het dusdanig complex dat het voer voor specialisten is? Waarschijnlijk niet.

Je hoeft ook geen automonteur te zijn om een cursus 'pech onderweg' te volgen, en zo'n cursus kan je een boel ellende besparen. De mooiste anekdote op dit gebied die ik ken is het verhaal van het de chauffeur wiens auto plotseling een vastgelopen motor kreeg. Er bleek geen olie meer in het carter te zitten. Desgevraagd zei de chauffeur dat hij 'dat rode lampje' zo irritant vond, dat hij het maar uit het dashboard had verwijderd.

Cursus pech onderweg

Gelukkig hebben we ons equivalent van de cursus 'pech onderweg', waarin gebruikers van computers op een aansprekende en begrijpelijke manier worden geïnformeerd over alles wat met de beveiliging (en veiligheid) van hun computer te maken heeft.

Tijdens twee wel zeer praktisch relevante security-cursussen die in het komend najaar (november) door CIT-medewerkers Jan Hemel en Elly Jannink worden georganiseerd, komen onderwerpen aan bod als 'Wat is een virus', 'Hoe vindt virusbesmetting plaats', 'Wat doe je ertegen', 'Hoe voorkom ik computervredebreuk', 'Wat heb je (niet) aan een Firewall', 'Hoe houd je je software up-to-date', 'Hoe voorkom je phishing', 'Wat is de zin van certificaten' en 'Hoe beveilig en authenticer ik mijn informatie'.

Weet u het antwoord op de genoemde vragen niet, dan zijn die cursussen zeker de moeite van het volgen waard. Een aanrader!

Frank B. Brokken,
Nooit te oud om te leren

- Meer informatie over de security-cursus 'Virussen en andere indringers':
www.rug.nl/cit/onderwijs/cursus/virus
- Meer informatie over de security-cursus 'Gegevensbeveiliging':
www.rug.nl/cit/onderwijs/cursus/gegevensBeveiliging